

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

ستاد آموزش غیر حضوری استان

الگوی نظارت بر مدیریت جریان تربیت و یادگیری

(ویژه آموزش های غیر حضوری)

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

شناسنامه

عنوان : الگوی نظارت بر مدیریت جریان تربیت و یادگیری

(ویژه آموزش های غیر حضوری)

تدوین : ستاد آموزش غیر حضوری استان آذربایجان شرقی

تهیه و تنظیم :

(عاشور اکرمی ، مهدی علامی، نعمت ولی نژاد ، ناصر تاری زاده ، فاضل محمدی)

زیر نظر مدیر کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی

جعفر پاشایی

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

مقدمه

فعالیت های آموزشی هر کشور را می توان سرمایه گذاری برای نسل آینده دانست. با توجه به گستردگی و پیچیدگی فعالیتهای آموزشی و لزوم اطلاع از روند آنها، نظارت بر برنامه ها و طرح ها می تواند نقش موثری در ارتقای کیفیت آموزشی و در نتیجه بهبود عملکرد داشته باشد. هدف از نظارت شناخت وضع موجود در اجرای طرح ها و برنامه ها، هدایت و ارائه مشاوره در جهت کیفیت بخشی فعالیتهای شناسایی نقاط قوت و قابل بهبود و اصلاح فرآیند برنامه ریزی و اجرا می باشد.

نظارت فرآیندی است مستمر، نظام مند و هدف دار که نحوه اجرا و میزان تحقق اهداف یک برنامه را در طول مسیر اجرا به صورت مستمر رصد می نماید. ناظران به عنوان افرادی که فرآیند نظارت را طبق صلاحیت های تخصصی عهده دار می باشند به صورت مستمر روند اجرای برنامه را رصد نموده و به کمک مجریان برنامه راهکارهایی جهت بهبود وضعیت موجود ارائه می دهند و سعی در انطباق روند اجرایی برنامه با اهداف از قبل برنامه ریزی شده دارند. به عبارت دیگر، نظارت، حلقه تکمیلی فرآیند برنامه ریزی و تداوم دهنده و تصحیح کننده آن به شمار می آید.

مدرسه در افق چشم انداز ۱۴۰۴ با ویژگی های خودارزیاب و پاسخگو به نظارت بیرونی معرفی شده است و براین اساس نظارت بر روند فعالیت های مدارس جزو وظایف مهم و اساسی ادارات آموزش و پرورش محسوب می شود. در وضعیت فعلی با تغییر شرایط و غیر حضوری شدن آموزش می بایست شیوه های نظارت نیز تغییر یافته و شیوه های نوین و استفاده از ظرفیت تکنولوژی در دستور کار قرار گیرد. در این الگو، روش های نظارت مجازی در سه سطح کلاس درس، مدرسه و منطقه، معرفی شده است.

اهداف

- نظارت بر استفاده بهینه از فرصت های آموزش و یادگیری پیش بینی شده برای دانش آموزان (آموزش در شبکه شاد ، آموزش تلویزیونی ، بسته های یادگیری خودآموز و ...)
- معرفی روش های نظارت غیر حضوری با بهره گیری از تکنولوژی
- نظارت بر اجرای بهینه الگوی آموزش غیرحضوری مدارس برای ارائه خدمات آموزشی و تربیتی
- ایجاد زمینه انتقال تجارب موفق مدارس و معلمان در زمینه آموزش های غیر حضوری
- نظارت بر روند پیشرفت برنامه سالانه در نواحی و مناطق و مدارس و ارائه بازخورد و راهکار جهت بهبود عملکرد

سطوح نظارت :

در این الگو ، نظارت در سه سطح کلاس ، مدرسه ، منطقه / ناحیه تعریف شده و بر عملکرد ادارات / مدیریت های آموزش و پرورش نواحی و مناطق ، مدارس و فرآیند آموزش غیرحضوری در کلاس های درس نظارت خواهد شد.

ناظران :

روسا و کارشناسان ادارات آموزش اداره کل ، مدیران / روسای آموزش و پرورش نواحی و مناطق ، معاونین آموزشی ، کارشناسان آموزش و گروه های آموزشی ، سرگروه ها و راهبران آموزشی ، معلمان جهادگر ، مدیران و معاونین مدارس ، ناظران همتا

ناظران در این الگو ، نقش هماهنگ کننده ، مشاور ، راهبر گروه و ارزشیاب را دارند.

*با توجه به ضرورت ارایه آموزش های رسمی از طریق شبکه شاد طبق دستورالعمل های وزارتی در این الگو نیز بر فرآیند نظارت بر کلاس های درس در شبکه شاد تاکید شده و از این طریق برنامه ریزی و عملکرد معلمان ، مدیران مدارس و مسئولین آموزش و پرورش نواحی و مناطق برای ارایه خدمات آموزشی در شبکه شاد و همچنین نحوه ارایه خدمات آموزشی به دانش آموزان فاقد دسترسی به شبکه شاد بررسی خواهد شد.

شیوه اجرای فرآیند نظارت

۱- نظارت بر کلاس درس

۱-۱ : نظارت مدیر و معاونین مدارس

مدیران و معاونین مدارس در راستای وظایف نظارتی خود ، با تدوین برنامه زمانبندی و تقسیم کلاس های درس موجود در بین خودشان به طور مستمر مطابق شاخص های پیوستی بر فرآیند آموزش در کلاس های درس نظارت نموده و ضمن ثبت و جمع بندی گزارش مشاهدات ، راهکارها و بازخوردهای لازم را به معلمان ارائه می نمایند.

۲-۱: نظارت ناظران استانی و منطقه ای

در این سطح ، مدارس و کلاس های مدنظر برای نظارت ، زمان ، اسامی ناظران به مناطق و نواحی و مدارس ابلاغ و ناظران طبق برنامه مشخص شده بر روند فعالیت های آموزشی نظارت می کنند .
-در نظارت استانی زمان ، مدارس و کلاس های هدف توسط اداره کل و در نظارت منطقه ای توسط منطقه /ناحیه مشخص و اطلاع رسانی می شود.
- نظارت بر کلاس درس به نحوی خواهد بود که خللی در فرآیند آموزش ایجاد نگردد.

*اقدامات مورد انتظار از مدیران مدارس قبل از شروع فرآیند نظارت

- ۱- توجیه عوامل اجرایی و معلمان جهت همکاری هرچه بیشتر با ناظران تا پایان فرایند نظارت
- ۲- اضافه کردن ناظران مشخص شده هر درس / رشته / پایه به یک یا چند کلاس مجازی مشخص شده
- ۳- تغییر پروفایل کلیه کلاس های مجازی انتخاب شده برای نظارت (تصویر بالای گروه های تشکیل شده برای هر کلاس در شبکه شاد) به قالب **نام ناحیه/منطقه - نام مدرسه** (بند ۲ صفحه راهنما)
- ۴ - تغییر عنوان کلاس های مجازی به نحوی که نشان دهنده پایه تحصیلی ، عنوان کلاس درس مربوطه و نام خانوادگی معلم مربوطه باشد . (بند ۳ صفحه راهنما)

نکات قابل توجه

- ✓ ناظر قبل از آنلاین شدن در یک کلاس درس ، از طریق صفحه شخصی معلم مربوط در شبکه شاد و یا به طرق مقتضی هماهنگی های لازم را مطابق با فرآیند نظارت بالینی انجام خواهد داد.
- ✓ ناظر در طول فرآیند آموزش در یک جلسه تدریس فقط به عنوان مشاهده گر حاضر بوده و هیچگونه دخالتی در امر آموزش اعم از نوشتن پیام ، ارائه پیام صوتی و ... نخواهد داشت .
- ✓ بعد از اتمام فرآیند آموزش ، در صورت ایجاب وقت ناظر و معلم درس مربوطه گفتگو نموده و راهکارهای بهبود را بررسی خواهند نمود. در غیر این صورت با توافق ناظر و معلم این بخش از فرآیند نظارت به زمان دیگری موکول خواهد شد.
- ✓ در صورت ضرورت تکرار فرایند نظارت ، زمان نظارت بعدی با هماهنگی ناظر و معلم تعیین می شود .
- ✓ ناظر بعد از اتمام فرآیند نظارت موظف است کلاس درس را ترک کند.

۲- نظارت بر مدرسه

در این سطح ، نظارت بر عملکرد مدارس در ارتباط با برنامه سالانه ، نحوه ارائه خدمات آموزشی و...براساس شاخص های مشخص شده به صورت غیر حضوری و براساس مستندات ارسالی مدیران مدارس به دو صورت ذیل از طریق سامانه جامع نظارت به نشانی www.nezarat.medu.ir انجام می شود.

۱- نظارت دوره ای بر عملکرد تمامی مدارس

-زمان و شاخص های مدنظر از طریق اداره کل اعلام می گردد .

۲- نظارت بر عملکرد مدارس هدف

-در نظارت استانی زمان و مدارس هدف توسط اداره کل و در نظارت منطقه ای توسط منطقه /ناحیه تعیین و اطلاع رسانی می شود.

-نظارت بر مدارس هدف ، طبق چک لیست های پیوست مربوط به مدارس هر دوره تحصیلی انجام خواهد شد.

- در صورت تشخیص ناظر، تمهید مقدمات لازم برای ارائه گزارش آنلاین از طریق مدرسه فراهم می شود .

۳- نظارت بر ناحیه / منطقه

در این سطح ، نظارت بر عملکرد مناطق و نواحی در ارتباط با برنامه سالانه ، نحوه نظارت بر ارائه خدمات آموزشی در مدارس ، اجرای طرح ها و برنامه های ابلاغی و...براساس شاخص های پیوست مربوط به هر کارشناسی به صورت غیر حضوری و براساس مستندات ارسالی کارشناسی های آموزش از طریق سامانه جامع نظارت به نشانی www.nezarat.medu.ir انجام می شود.

- زمان نظارت هم زمان با نظارت بر مدارس و کلاس درس هر منطقه /ناحیه خواهد بود.

۲- ارائه بازخورد

۲-۱: بعد از اتمام فرآیند نظارت بر هر ناحیه / منطقه ، با هماهنگی قبلی جلسه مجازی با حضور مسئولین آموزش استان ، مدیر ناحیه / منطقه ، معاونین و کارشناسان آموزش برگزار و ضمن جمع بندی گزارش های ناظرین راهکارهای بهبود وضعیت موجود مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

۲-۲: مشاهدات انجام شده ناظران از کلاس های درس و نتایج بررسی مستندات بارگذاری شده در سامانه نظارت پس از جمع بندی در قالب نقاط قوت و نقاط قابل بهبود به منطقه / ناحیه ارسال می شود تا معلمان ، مدیران مدارس و مسئولین آموزش و پرورش نواحی و مناطق برنامه ریزی لازم را برای تقویت نقاط قوت ، و اصلاح نقاط قابل بهبود داشته باشند .

۲-۳: پس از انجام اقدامات اصلاحی گزارش اقدامات و برنامه ریزی های مربوط به بازخورد ارسالی را طبق برنامه زمانبندی اعلام شده به اداره کل / منطقه / ناحیه ارسال می شود .

-در نظارت های منطقه ای گزارش اقدامات اصلاحی مدارس به منطقه / ناحیه مربوط و در نظارت های استانی گزارش اقدامات اصلاحی مدارس (پس از جمع بندی) به همراه گزارش اقدامات اصلاحی منطقه / ناحیه به اداره کل ارسال می شود .

-در صورت فراوانی بیشتر برخی از نقاط قابل بهبود در مدارس نظارت شده برنامه ریزی لازم جهت آموزش و توجیه مدیران مدارس ، معلمان و کارشناسان از طریق مناطق و نواحی یا استان انجام خواهد شد .

صفحه راهنما

بند ۱ - در فایل ارسالی مشخصات ناظران ، در سطر مربوط به هر ناظر ، عنوان مدرسی که توسط آن ناظر ، نظارت خواهد شد ، نوشته خواهد شد. به عنوان مثال یک سطر از فایل ارسالی در دوره دوم متوسطه نظری، می تواند به شکل زیر باشد .

نام ناظر	سمت	نام مدارس	عنوان درس	پایه و رشته تحصیلی	شماره همراه ناظر درشاد	نام کلاس
علی امیری	سرگروه ریاضی استان	امام رضا(ع) - توحید	ریاضی	دوازدهم تجربی	۰۹۱۴...	کل کلاس ها

مفهوم این سطر این است که مدیران مدارس امام رضا(ع) و توحید ، آقای علی امیری ، شماره تلفن همراه سرگروه ریاضی استان را به کلیه کلاس های حسابان در آن مدرسه ، اضافه نمایند. در صورتی که در ستون نام کلاس، نام معلم خاص یا کلاس خاص نوشته شود، ناظر فقط به آن کلاس اضافه خواهد شد و نیازی به اضافه کردن به کلیه کلاس های حسابان نیست.

بند ۲ - به فرض مثال، پروفایل کلیه کلاس های مجازی مدرسه شهید باهنر در ناحیه یک ، باید به قالب مقابل تغییر یابد : ناحیه یک - شهید باهنر

بند ۳ - به فرض مثال : عنوان گروه مجازی کلاس علوم پایه هفتم که دبیر آن کلاس ، آقای مرادی است ، در قالب مقابل خواهد بود : **کلاس علوم - پایه هفتم - آقای مرادی**

در مدارس ابتدایی ، فقط نام پایه و نام خانوادگی آموزگار مربوطه نوشته خواهد شد.

به فرض مثال : پایه چهارم - آقای مرادی